

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Riktlinjer gällande alkoholserving i Valdemarsviks Kommun

INLEDNING.....	3
EU:S RÄTTSREGLER.....	3
TIDIGARE RIKTLINJER	3
MÅL.....	3
ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SERVERINGSTILLSTÅND.....	4
FÖRSÄLJNING AV ALKOHOLDRYCKER	4
UNDANTAG.....	4
SERVERINGSTILLSTÅND	4
LÄMPLIGHETSPRÖVNING.....	4
<i>Personliga förhållanden.....</i>	<i>5</i>
<i>Ekonomiska förhållanden</i>	<i>5</i>
<i>Kunskap i alkohollagstiftningen</i>	<i>5</i>
<i>Karenstid.....</i>	<i>5</i>
<i>Kökskrav och matutbud.....</i>	<i>5</i>
<i>Övriga krav</i>	<i>5</i>
<i>Alkoholpolitiska olägenheter.....</i>	<i>5</i>
FÖRBUD MOT DISKRIMINERING	5
VALDEMARSVIKS KOMMUNS RIKTLINJER FÖR ALKOHOLSERVERING	6
ANSÖKAN OCH HANDLÄGGNING	6
ALKOHOLRELATERADE OLÄGENHETER	7
<i>Serveringstider.....</i>	<i>7</i>
<i>Restaurangens inriktning.....</i>	<i>8</i>
<i>Restaurangtäthet</i>	<i>8</i>
<i>Restaurangens lokalisering.....</i>	<i>8</i>
ATT SERVERA ALKOHOL MED ANSVAR	9
TILFÄLLIGT TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN	10
TILFÄLLIGT TILLSTÅND TILL SLUTET SÄLLSKAP	10
UTESERVERINGAR.....	11
KOMMUNENS TILLSYNSVERKSAMHET	11
<i>Förebyggande tillsyn</i>	<i>11</i>
<i>Inre tillsyn</i>	<i>12</i>
<i>Yttre tillsyn.....</i>	<i>12</i>
AVGIFTER	12
FÖRSÄLJNING AV FOLKÖL	12
SANKTIONER VID LAGÖVERTRÄDELSER	13
VIDARE INFORMATION.....	14

Inledning

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Ett instrument i denna målsättning är en restriktiv alkohollagstiftning. Den svenska alkohollagen är en skyddslagstiftning, vars målsättning är att förhindra överkonsumtion och en alltför tidig alkoholdebut. Lagen ställer höga krav på att ordning och nykterhet upprätthålls. Det innebär också att den alkoholpolitiska hänsynen har företräde framför företagsekonomiska eller näringspolitiska.

Den nya alkohollagen (2010:1622) som trädde ikraft 1 januari 2011 klargör vikten av att kommunen har omsorgsfullt utarbetade riktlinjer. Tanken är att riktlinjerna ska vara ett stöd i kommunernas ärendehantering och åstadkomma en likabehandling av olika typer av alkoholärenden. Riktlinjerna ska också skapa en tydlighet för de som avser att söka serveringstillstånd och för övrig allmänhet i kommunen samt fungera som vägledning angående gällande bestämmelser.

Alkohollagen reglerar de formella villkoren för tillstånd att servera alkoholdrycker mot ersättning. Det är kommunens skyldighet att besluta om serveringstillstånd och utföra tillsyn. Vid tillämpning av alkohollagen hämtar kommunen stöd i den handbok som Statens folkhälsoinstitut utgivit ("Handbok Alkohollagen"). Handbokens innehåll ska ses som rekommendation angående hur olika bestämmelser ska tillämpas vid handläggning av tillståndsärenden.

EU:s rättsregler

Alkohollagen omfattas av EU:s rättsregler. De beslut som fattas gällande serveringstillstånd ska vara; objektiva och icke diskriminerade, rättsäkra och följa kraven på likabehandling, och vara förutsebara.

Tidigare riktlinjer

Valdemarsviks kommun har sedan 1995 haft riktlinjer för serveringstillstånd som komplement till bestämmelserna i alkohollagen. Nuvarande riktlinjer antogs av politisk nämnd 2004-02-19.

Mål

Eftersom alkohollagen är en skyddslagstiftning är det Valdemarsviks kommuns mål att fastställda riktlinjer ska hjälpa till att upprätthålla lagens intentioner och därigenom skapa förutsättningar för en återhållsam serveringskultur och bidra till en god restaurangmiljö. Kommunen arbetar efter regeringens antagna ANDT-strategi (en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken) och har tillsatt en kontaktperson angående samordning av dessa frågor. Strategins övergripande målsättning är att skapa ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minska tobaksbruket och att minska de medicinska och sociala skador som alkohol orsakar. Utifrån alkoholområdet arbetar kommunen med mål som att minska berusningsdrickandet, förskjuta alkoholdebuten för ungdomar och att krögare med alkoholstillstånd serverar på ett ansvarsfullt vis.

En ytterligare målsättning är att genom relevanta riktlinjer handlägga alkoholärenden på ett likformigt vis och på så sätt skapa konkurrensrättvisa villkor för krögare/tillståndshavare inom kommunen.

Riktlinjerna ska revideras vart fjärde år.

Allmänna förutsättningar för serveringstillstånd

Försäljning av alkoholdrycker

Försäljning/servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker får endast ske om tillstånd enligt alkohollagen har meddelats. Med detta menas att varje form av alkoholservering mot ersättning/betalning kräver ett serveringstillstånd.

Ett serveringstillstånd avser alltid försäljning av alkoholdryck för förtäring på ett bestämt ställe.

Serveringstillstånd utfärdas av den kommun där serveringen är planerad att ske. Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen hos kommunen. Alkohollagen anger kraven för att beviljas ett serveringstillstånd.

Undantag

Alkohollagens 8 kap 1 § deklarerar att det finns undantag då serveringstillstånd inte krävs:

1. avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
2. sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och
3. äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Samtliga punkter ska vara uppfyllda.

Serveringstillstånd

Servering av alkoholdrycker kan ske till allmänheten eller till slutet sällskap.

Serveringstillstånd kan gälla stadigvarande eller avse enstaka tillfälle. Stadigvarande tillstånd gäller tillsvidare och kan avse året runt eller viss del av året, s.k. säsongsrättighet. Tillfälliga serveringstillstånd kan gälla vid enstaka tillfälle eller enstaka period. Det går också att ansöka om stadigvarande cateringtillstånd, tillstånd för provsmakning samt för paussering vid föreställningar i foajé till teater eller konsertlokal. Vid paussering medges inte tillstånd för spritdrycker. För etableringar med serveringstillstånd gäller att serveringsstället ska tillhandahålla tillredd mat med undantag vid tillstånd för provsmakning och paussering.

Alkohollagen (2010:1622) deklarerar också att tillstånd för gemensam serveringsyta är möjlig att söka. Detta innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för krögare som då kan servera på samma yta. Detta förutsätter dock att de krögare/bolag som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd gällande för en allmänhet.

Lämplighetsprövning

För att erhålla möjligheten att servera alkoholdrycker mot ersättning uppställer alkohollagen kriterier som den sökande ska uppfylla. Serveringstillstånd kan endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten. Vidare krävs att restauranglokalen har ett kök i anslutning till serveringslokalen och är lämplig för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Kraven består även efter att tillstånd meddelats.

Personliga förhållanden

Kontroller utförs av sökandens benägenhet att fullgöra sina skyldigheter angående skatter och avgifter samt eventuell förekomst i polisens brotts- och belastningsregister.

Ekonomiska förhållanden

Avser sökandes ekonomiska förhållanden i övrigt och berör bland annat om serveringsverksamheten har finansierats på ett acceptabelt sätt.

Kunskap i alkohollagstiftningen

Kunskap i alkohollagstiftningen måste finnas hos personer med betydande inflytande och som är aktiva i serveringsrörelsen. Den som söker ett serveringstillstånd ska avlägga ett kunskapsprov hos kommunen, som visar att sökanden besitter relevant kunskap.

Kunskapskravet gäller oavsett typ av serveringstillstånd som ansökan berör.

Karenstid

Innan serveringstillstånd kan beviljas för någon som är brottsligt belastad, varit ekonomiskt misskötsam eller fått sitt tidigare serveringstillstånd återkallat ska viss tid ha förflutet. I normalfallet är karenstiden 3 år, men kan variera utifrån brottets eller misskötsamhetens art.

Kökskrav och matutbud

Ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gäster ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Matsservering är ett grundläggande krav för att erhålla och behålla serveringstillståndet.

Vid tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten och till slutet sällskap finns inget kökskrav, men tillredd mat måste tillhandahållas. Serveringslokalen ska vara utrustad med ett i förhållande till lokalens storlek, lämpligt antal sittplatser för matsservering.

Övriga krav

Sökanden ska också visa att dispositionsrätt till lokalen föreligger, att lokalen är registrerad för livsmedelshandling, att eventuella bygglov och tillstånd enligt ordningslagen är beviljade. Sökanden måste också uppvisa att lokalen är lämplig för sitt ändamål sett ur brand- och utrymningssynpunkt.

Alkoholpolitiska olägenheter

Kommunen kan välja att inte meddela serveringstillstånd även om kriterierna för tillstånd enligt ovan är uppfyllda, om serveringen kan befaras medföra alkoholpolitiska olägenheter. Om en alkoholserving på grund av serveringsställets geografiska läge eller av andra skäl riskerar medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller att särskild risk för människors hälsa, kan kommunen avslå ansökan. Det är således ingen generell "rätt" att få serveringstillstånd.

Förbud mot diskriminering

Det är enligt svensk lag straffbart för en näringsidkare att diskriminera någon på grund av kön, ålder, ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, funktionshinder eller sexuell läggning. Detta gäller även för den som är anställd av näringsidkaren eller som annars handlar på dennes uppdrag. Den som diskriminerar någon på

denna grund kan straffas med böter eller fängelse i högst ett år. För tillståndshavaren och restaurangen kan det medföra sanktioner enligt alkohollagen.

Valdemarsviks Kommuns riktlinjer för alkoholservering

Mot bakgrund av att en ny alkohollag trädde i kraft 1 januari 2011, har Valdemarsviks kommuns riktlinjer reviderats och uppdaterats för att anpassas till det nya regelverket. Genom dessa riktlinjer kan kommunen informera allmänheten om den lokala anpassningen till alkohollagen. Riktlinjernas utformning ska utgå från alkohollagens regler och föreskrifter, men inom denna ram ges också kommunen möjlighet att utveckla sin egen alkoholpolitik.

Ansökan och handläggning

Den som har ambitionen att ansvara för en serveringsrörelse, tillfälligt eller stadigvarande, ska lämna in en skriftlig ansökan till kommunen. På kommunens hemsida finns ansökningsblanketter samt information om vilka handlingar som ska biläggas ansökan. I samband med ansökan ska prövningsavgiften betalas. Handläggningen av ansökan inleds inte förrän avgiften är betald. Handläggningstiden varierar i olika ärenden. Kommunen har ambitionen att så långt det är möjligt förkorta handläggningstiderna i syfte att upprätthålla en god servicenivå. Det är dock viktigt att poängtera att i ett ansökningsärende är det den sökande som är skyldig att komma in med de handlingar som kommunen behöver för att kunna fatta beslut. Om så inte sker finns skäl att avslå ansökan.

När kommunen har fått in de dokument som behövs och anser att ansökan är komplett ska, enligt 5 § alkoholförordningen, beslut fattas inom fyra månader. Handläggningstiden kan komma att förlängas med ytterligare fyra månader om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet. Om handläggningstiden förlängs informeras sökanden om detta. Ett beslut om att förlänga handläggningstiden kan inte överklagas. Alkoholförordningen anger således den bortre tidsgränsen. Valdemarsviks kommun har uppsatt följande handläggningstider; för stadigvarande serveringstillstånd 8-12 veckor, tillfälligt tillstånd till allmänheten 4-6 veckor, tillfälligt tillstånd till slutet sällskap 2 veckor. Dessa tider gäller under förutsättning att samtliga handlingar inlämnats. Den totala handläggningstiden påverkas också av vilken typ av beslut som ska fattas. Ansökningar rörande stadigvarande serveringstillstånd beslutas alltid av politisk nämnd. I Valdemarsvik är det Myndighetsnämnden som fattar dessa beslut. Arbetsutskottet sammanträder en gång i månaden. Beslut angående tillfälliga serveringstillstånd är delegerade till tjänstemän på handläggarnivå.

Kommunen samverkar regelmässigt med andra myndigheter vid handläggning av ansökningar enligt alkohollagen. Kommunen begär in remissyttranden från Polisen, Skatteverket, Kronofogden, Miljö- och hälsoskyddskontoret samt Räddningstjänsten. Vad gäller remissbegäran till Polismyndigheten, så är den reglerad i alkohollagens 8 kap 11 § och innebär att kommunen inte får bevilja stadigvarande serveringstillstånd eller tillfälliga tillstånd till allmänheten utan att yttrande har inhämtats.

Innan beslut ska fattas angående ansökan om serveringstillstånd, kommuniceras förslag till beslut med sökanden enligt förvaltningslagens § 17, i syfte att ge sökanden tillfälle att yttra sig över beslutsunderlaget.

När serveringstillstånd har beviljats utfärdar kommunen ett tillståndsbevis, som beskriver alkoholserveringens omfattning och eventuella villkor. Tillståndsbeviset ska finnas tillgängligt på serveringsstället. Kommunen kan, om det finns skäl, bevilja serveringstillstånd

under en provotid i syfte att försäkra att serveringen inte medför olägenheter. Efter provotiden utvärderar kommunen hur serveringen fungerat och beroende på vad som framkommer fattas nytt beslut. Har inga olägenheter uppkommit utfärdas stadigvarande tillstånd. Konstateras olägenheter kan det betyda att stadigvarande tillstånd inte beviljas.

Om kommunen av någon anledning avslår en ansökan har sökanden möjlighet att överklaga beslutet hos en allmän Förvaltningsdomstol (första instans är Förvaltningsrätten) och få sin sak prövad. Vid sådana situationer bistår kommunen med information om hur överklagandeprocessen går till.

Alkoholrelaterade olägenheter

Kommunen har ett ansvar att i möjligaste mån förhindra att alkoholrelaterade olägenheter uppstår vid alkoholservering. I samband med tillståndsprövning genomför kommunen noggranna bedömningar i syfte att skydda människor från olika typer av störningar och/eller negativ påverkan som kan kopplas till servering av alkohol. Dessa bedömningar sker i samarbete med polismyndigheten och med miljö- och hälsoskyddskontoret. Kommunen begär yttranden, vilka i sin tur väger tungt vid kommunens bedömning av förutsättningarna för servering av alkoholdrycker och vilka eventuella villkor som ska gälla. Kommunen har således ett bestämt ansvar att bedöma risken för störningar av den allmänna ordningen på och omkring serveringsstället.

Faktorer av särskild betydelse ifråga om olägenheter är:

- Serveringstider
- Restaurangens inriktning (exempelvis renodlade matrestauranger, restauranger med nöjesverksamhet eller med inriktning mot yngre publik).
- Restaurangtäthet
- Restaurangers lokalisering

Serveringstider

Alkohollagen fastställer att normaltiden för att servera alkohol på ett serveringsställe är mellan 11.00- 01.00. Lagen ger dock kommunen utrymme att besluta om serveringstider utanför normaltidens ram om det är särskilt påkallat. Vid eventuellt beslut om senare serveringstider tillmäts remissinstansernas yttranden stor betydelse. Normaltiden kan också inskränkas om det föreligger risk att alkoholpolitiska olägenheter ska uppstå och/eller med hänsyn till omedelbar omgivning.

Kommunen gör inga undantag beträffande normaltidens starttid, det vill säga serveringstider innan klockan 11.00 beviljas inte.

I Valdemarsviks kommun ska generellt sluttiden för alkoholservering vara 01.00. Kommunen kan bevilja senare serveringstider efter särskild prövning, dock inte senare än 02.00. För att få möjligheten att servera efter 01.00 krävs att lokalen är utformad med ett ändamålsenligt dansgolv och att ett så kallat danstillstånd (tillstånd för offentlig tillställning enligt ordningslagen) utfärdats av polismyndigheten. Till ett sådant tillstånd förelägger polisen om ett lämpligt antal förordnade ordningsvakter, som ska tjänstgöra på serveringsstället. För att erhålla ett stadigvarande serveringstillstånd senare än 01.00 krävs också att ansvariga och övrig personal genomgått utbildningen "Ansvarsfull Alkoholservering". En senare serveringstid kräver också att Polismyndighetens yttrande godkänner tiden utifrån möjligheten att upprätthålla ordning och säkerhet.

Kommunen tillämpar således differentierade serveringstider baserade på serveringsställets karaktär och inriktning. Detta innebär också att serveringsställen inte ska beviljas serveringstid inom normaltiden (11.00- 01.00) som praxis, utan enskild bedömning utifrån serveringsställets behov och förutsättning ska utföras. Syftet är att förebygga eventuella störningar och undvika sena serveringstider som inte nyttjas och som också kan försvåra kommunens tillsynsplanering.

Serveringstider på uteserveringar bedöms utifrån dess lokalisering. Inom tätbebyggt område där störningsrisken ökar med senare serveringstider görs restriktiva bedömningar och serveringstid beviljas senast till 24.00. Kommunen förbehåller sig rätten att vid särskilt utsatta miljöer sätta serveringstidens utgång betydligt tidigare. Uteserveringar som är placerade utanför tätbebyggda områden kan dock senare serveringstider beviljas efter särskild prövning, dock inte senare än 01.00.

Vid brister i ordning och nykterhet kan kommunen fatta beslut om att inskränka serveringstiden tillfälligt eller permanent.

Serveringstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens slut. Detta gäller för servering både inom- och utomhus.

Restaurangens inriktning

Restauranger med nöjesverksamhet där ungdomar under 18 år har tillträde, får inte servera alkoholdrycker de kvällar när åldergränsen är under 18 år. Detsamma gäller restauranger som etableras i utpräglade ungdomsmiljöer. Renodlade matrestauranger beviljas inte serveringstid längre än till 01.00 vid ordinarie verksamhet. Om det i verksamheten tillfälligt uppkommer behov att servera längre än 01.00 får ansökan om tillfälligt utvidgad serveringstid inlämnas till kommunen för prövning. Dessa tillfällen kan exempelvis vara vid tillställningar som rör servering i slutet sällskap. Restauranger med nöjesutbud kan som ovan förklarats beviljas serveringstid till 02.00 under särskilda förutsättningar.

Restaurangtäthet

Om antalet restauranger med serveringstillstånd i ett område har ökat eller riskerar att öka i en sådan omfattning att risk för att olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa föreligger, kan kommunen komma att förhindra att nya etableringar med serveringstillstånd i området beviljas.

Restaurangens lokalisering

Kommunen har möjligheten att förhindra restaurangetableringar med alkoholserving i särskilt känsliga områden. Till känsliga områden räknas:

- närheten till skolor och fritidshem
- bostadsområden
- platser där övervägande ungdomar vistas
- områden där kända problem med kriminalitet och missbruk förekommer
- Idrottsanläggningar

Kommunen har således ett ansvar att vara restriktiv i sin bedömning när det gäller i vilken miljö/omgivning alkoholserving ska beviljas. Vid idrottsmiljöer ska särskild försiktighet

iakttas utifrån grundvärderingen att idrott och alkohol inte är förenlig samt att unga personer ofta är frekvent förekommande i sådana sammanhang. I de fall som serveringstillstånd kan beviljas inom idrottsanläggningar ska det vara fråga om seriös restaurangverksamhet med lagens krav om avgränsad yta, kök, matutbud etc.

Stadigvarande serveringstillstånd i livsmedelsbutiker beviljas som regel inte med motiveringen att undvika utökad exponering av alkohol och med koppling till människors valmöjlighet. Med detta menas att den valfrihet människor har angående att besöka olika restaurangetableringar med tillhörande serveringstillstånd inte finns gällande livsmedelsbutiker. En livsmedelsbutik är en nödvändighet som de flesta människor behöver besöka med jämna mellanrum och som innebär att besökare ofrivilligt exponeras för alkoholdryckskonsumtion. I den av regeringen antagna samlade strategin gällande alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken fastställs bland annat att tillgången till dessa substanser i vilken alkohol ingår ska begränsas som ett led i målet att minska de sociala och medicinska skador som alkoholen tillfogar samhället.

Att servera alkohol med ansvar

Innehavaren av ett serveringstillstånd i Valdemarsviks kommun har tillsammans med anställd personal ett personligt ansvar för att alkoholserveringen utförs i enlighet med lagstiftningen. Det innebär att ansvariga aktivt ska verka för att ordning och nykterhet upprätthålls på serveringsstället och att ingripa och återställa ordningen om negativa situationer uppstår.

Nedanstående punkter är en vägledning vad som krävs för att upprätthålla ordning och nykterhet:

- Ordning på serveringsstället ska råda. Detta kan vara både alkoholrelaterat och icke alkoholrelaterat. Oavsett vilket ska det råda ordning exempelvis enligt följande: godkänd ljudvolym, avtorkade och avplockade bord, inga omkullvälta möbler, krossat glas ska omedelbart plockas upp, klibbiga golv ska åtgärdas snarast.
- Märkbart påverkade gäster ska inte få komma in eller vistas på serveringsstället, utan ska avvisas.
- Gäster får inte serveras alkohol i sådan omfattning att de blir störande eller märkbart påverkade.
- Brottslig verksamhet exempelvis narkotikabrott får inte förekomma.
- För att servera en gäst måste denna fyllt 18 år. Om det finns minsta tvivel om åldern på gästen ska den som serverar begära legitimation. Lämnas inte legitimation ska försäljning vägras.
- Tillståndshavare eller av denne utsedd serveringsansvarig personal ska finnas på plats under hela serveringstiden. Detta för att trygga att serveringen sker på ett ansvarsfullt sätt.
- Det inte är förenligt med återhållsamhet att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller mindre grupp människor. Detta innebär att det exempelvis inte bör serveras ölkannor, shotsbrickor eller helflaskor spritdryck. Sådan servering ökar riskerna för att alkoholdryck hamnar hos personer som inte ska serveras och försvårar samtidigt för personalen att ombesörja en ansvarsfull alkoholservering.

För att öka tillståndshavares möjligheter att upprätthålla en ansvarsfull alkoholservering, bidrar kommunen med att tillhandahålla utbildningar. Kommunens mål att erbjuda kommunens tillståndshavare/krögare och dennes personal utbildning i Ansvarsfull

Alkoholsservering en gång vartannat år. Syftet med utbildningen är främst att ge dem som arbetar i restaurangmiljöer goda förutsättningar att kunna hantera serveringssituationer och därigenom undvika att servering av alkoholdrycker brister dels, mot alkohollagen, dels mot människors hälsa och säkerhet. Dessutom erbjuder kommunen årligen en kortare utbildning angående alkohollagens serveringsregler. Utbildningen genomförs på våren och vänder sig främst till serveringspersonal som ska arbeta under sommarmånaderna och är relativt nya i yrket. Övrig serveringspersonal kan dock också delta.

Tillfälligt tillstånd till allmänheten

Enligt alkohollagen kan tillfälliga serveringstillstånd beviljas till allmänheten vid olika typer av arrangemang. Tillfälliga serveringar förutsätter dock att det inte är fråga om regelbunden återkommande verksamhet. Kommunen tillåter högst 10 tillfälliga tillstånd per år. Om en serveringslokal nyttjas av samma tillståndshavare utöver dessa 10 tillfällen bedöms verksamheten vara regelbunden och kräver ett stadigvarande tillstånd. Vidare ska den tillfälliga serveringen ingå i ett seriöst sammanhang. Vid tillståndsansökningar i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig till ungdomar ska stor återhållsamhet råda. Vid prövning av ansökan beträffande tillfälliga tillstånd tillämpas samma regler som vid prövning av stadigvarande tillstånd. Således ställs höga krav på sökandens lämplighet, kunskaper i alkohollagstiftning och på utformningen av serveringen. Polismyndighetens yttrande inhämtas även vid dessa ansökningar och yttrandet har stor betydelse för slutgiltigt beslut.

Vid tillfällig alkoholsservering ska tillredd mat erbjudas, däremot finns inget krav på kök. Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad och tillräckligt antal sittplatser ska tillhandahållas. God överblick över serveringen måste tillförsäkras i syfte att förhindra att alkoholpolitiska olägenheter uppstår. Servering av spritdrycker medges generellt inte vid dessa tillställningar. Vid festivaler eller liknande tillfälliga arrangemang anses behovet av spritdrycksservering inte vara relevant. Tillställningar där sittande matservering dominerar och som sker inom etablerade lokaler kan dock undantag göras efter särskild prövning. När mark tillfälligt önskas nyttjas i samband med alkoholsservering ska sökanden beviljats markupplåtelse. Om tillställningen vänder sig till en allmänhet är den att betrakta som offentlig tillställning och kräver tillstånd enligt ordningslagen. Detta tillstånd ansöks om hos polisen. Servering kan medges till längst 02.00 under förutsättning att polismyndigheten samtycker. Serveringstiden kan dock komma att begränsas och tidigareläggas utifrån bedömningen om risken för omgivningspåverkan. Handläggningstiden för tillfälliga tillstånd till allmänheten beräknas mellan 4-6 veckor från att komplett ansökan inkommit till kommunen.

Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap

Att servera till ett slutet sällskap innebär att kretsen av personer är kända i förväg och att personerna har ett gemensamt intresse i en förening, företag eller annan sammanslutning. Vid servering till slutet sällskap får det inte vara en tillställning som betraktas som offentlig, enligt ordningslagen. Således är det inte tillåtet att annonsera i massmedia, sociala medier, internet eller via affischering. Dessutom får det inte förekomma att gäster kan lösa entré till aktuell tillställning på plats. Om så sker är det inte fråga om servering till slutet sällskap och bedöms rikta sig till en allmänhet och kräver en annan typ av tillstånd. Även vid tillstånd för slutna sällskap gäller begränsning av antalet tillfällen. Kommunen beviljar högst 10 tillfälliga tillstånd per år och lokal, därutöver krävs stadigvarande tillstånd.

Sökanden ska uppvisa att han/hon har kunskaper i alkohollagstiftningen genom att avlägga ett kunskapsprov hos kommunen. Dessutom görs en vandelprovning av sökanden. Vid

serveringar till slutet sällskap ska någon form av tillredd mat tillhandahållas, inget kökskrav föreligger. Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad och ansvariga ska ha god överblick. Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till slutet sällskap inhämtas yttrande från polis endast om det föreligger särskilda skäl. Angående serveringstider gäller generellt sluttid om senast 01.00 vid ordinär servering inom en förening eller annan sammanslutning. Om etablerade krögare som arrangerar exempelvis bröllop eller annan särskild bemärkelse kan serveringstid beviljas till senast 03.00, under förutsättning tillräckliga åtgärder vidtas för att undvika att olägenheter uppstår i och med den sena serveringstiden. Handläggningstiden för tillfälliga tillstånd till slutet sällskap beräknas till 2 veckor från att komplett ansökan inkommit till kommunen.

Uteserveringar

För restauranger som önskar erbjuda sina gäster möjlighet att även äta och dricka på sin uteservering, krävs att vissa villkor är uppfyllda. I första hand behövs ett tillstånd från polisen för att få möjlighet att nyttja offentlig mark. Vidare ska uteserveringen vara placerad i anslutning till restaurangen. Det är exempelvis inte möjligt att en trafikerad väg finns mellan restaurangen och uteserveringen. Uteserveringen ska vara tydligt avgränsad från omgivande område där alkoholservice inte får förekomma. Avgränsningen bör bestå av hållfast material och utgöra en höjd som tydligt visar var serveringsgränsen går. Kravet på anslutningen till restaurangen och tydlig avgränsning ska möjliggöra nödvändig överblick över serveringen och kunna upptäcka om eventuella olägenheter uppstår. För övrigt gäller samma krav för serveringen utomhus som för den serveringen som bedrivs inomhus.

Serveringstider på uteserveringar inom Valdemarsviks Kommun har i tidigare stycke redogjorts (se s. 6-7). Vid prövning av serveringstider på uteserveringar ska särskild hänsyn tas till störningsrisken för omgivningen, vilka kan vara närboende till serveringsstället.

Kommunens tillsynsverksamhet

Det övergripande syftet med tillsyn är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid servering/försäljning av alkoholdrycker. Tillsynen utgör tillsammans med möjligheter till sanktioner, det viktigaste verktyget för att restaurangverksamheten inom kommunen ska kunna bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. Tillsynen ska också ses som en del i avsikten att förhindra att människor kommer till skada på grund av alkoholservice.

Kommunen är skyldig att årligen upprätta och revidera en tillsynsplan. Tillsynsplanen ska inges till länsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet över kommunerna beträffande handläggning av alkoholärenden.

Följande typer av tillsyn utförs:

Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn är både rådgivande och preventiv i sin karaktär. Genom att förmedla kunskaper och verka för ett fungerande samarbete kan problem undvikas både för krögaren och för kommunen. Den förebyggande tillsynen består konkret av att kommunen informerar och erbjuder utbildning till tillståndshavare och serveringspersonal på serveringsställen som innehar stadigvarande serveringstillstånd. Målet är att erbjuda, dels utbildning i "Ansvarsfull Alkoholservice", dels utbildning med tyngdpunkten på serveringsregler för blivande sommarvikarier.

Det finns också ett nätverk på kommunal nivå där polis, miljöinspektörer, samordnare, brand och alkoholhandläggare träffas regelbundet i syfte att skapa informations- och processflöde i

arbetet med effektivare tillsyn. Konkret ska nätverkets olika aktörer skapas möjlighet att utbyta information och kunskap samt planera för praktisk samordnad tillsyn.

Inre tillsyn

Den inre tillsynen innebär att kommunen kontrollerar om förutsättningar för tillstånd fortsatt föreligger. Tillsynen är av administrativ karaktär och består främst av kontroll och uppföljning av tillståndshavarnas personliga och ekonomiska förhållanden. Detta sker kvartalsvis och genom remissförfarande till skatteverket, kronofogden och polismyndigheten. Remisser kan vid behov också begäras av räddningstjänsten och miljökontoret. Den inre tillsynen innefattar också kontroll av eventuella företagsförändringar genom bolagsverket samt granskning av den årliga restaurangrapporten som tillståndshavare är ålagda att redovisa.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn avser den tillsyn som sker på serveringsstället i syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens bestämmelser. Det som främst ska kontrolleras är ordning och nykterhet och att servering inte sker till minderåriga eller till märkbart berusade personer. Det kan handla om rutintillsyn som sker utan särskild anledning eller på förekommen anledning. Besöken sker oftast oanmälda och sker antingen genom kommunens egen försorg eller genom så kallad samordnad tillsyn. Vid samordnad tillsyn samverkar polisen, skatteverket, miljökontoret, räddningstjänsten och tullverket. Konstellationen kan variera utifrån vad och vem som ska kontrolleras.

Kommunen har som övergripande mål att innehavare av stadigvarande serveringstillstånd ska besökas årligen. Antalet besök är dock sammankopplat med verksamhetens inriktning. Kommunen har indelat aktuella serveringsställen i olika prioriteringsgrupper som i sin tur avgör frekvensen av besök.

När i tid dessa typer av tillsyn genomförs är förenat med målet om en effektiv tillsyn. Den förebyggande och inre tillsynen sker oftast på kontorstid, medan den yttre tillsynen förutsätter inspektion av verksamheter företrädesvis kvälls- och nattetid vid veckosluten.

Avgifter

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillståndsprövning och det kontinuerliga tillsynsarbetet. Avgiftsnivån beslutas av kommunfullmäktige. För avgiftsuttag i kommunal verksamhet gäller som huvudregel självkostnadsprincipen enligt kommunallagen (1991:900). Detta innebär att kommunen inte får ta ut en högre avgift än vad som motsvarar de kostnader som kommunen har för handläggningen. Regeln syftar på det totala avgiftsuttaget.

Avgifterna i Valdemarsviks kommun angående handläggning av alkoholärenden revideras inför varje verksamhetsår. Prövningsavgift tas ut vid ansökan om olika typer av serveringstillstånd och en tillsynsavgift tas ut för det tillsynsarbete som kommunen utför. Om man ansöker om ett tillfälligt serveringstillstånd ingår tillsynsavgiften i prövningsavgiften. Avgiften för tillsynen är indelad i en fast och en rörlig del. Den rörliga delen baseras på årsomsättningen av sålda alkoholdrycker. Information beträffande aktuella avgiftsnivåer kan hämtas på kommunens hemsida www.valdemarsvik.se

Försäljning av folköl

Den som avser att bedriva försäljning och/eller servering av folköl är skyldig att anmäla verksamheten hos kommunen. Försäljning/servering får inte påbörjas innan anmälan har

gjorts. Grundvillkoren är att verksamheten bedrivs i en lokal som är registrerad som livsmedelslokal och att försäljning eller servering av matvaror bedrivs i lokalen. Folköl är en alkoholdryck med en alkoholhalt överstigande 2,25 volymprocent men under 3,5 volymprocent. Öl med lägre alkoholstyrka än 2,25 räknas som lättdryck och är således ingen alkoholdryck i lagens mening. Folköl får inte säljas/serveras till personer under 18 år och den som ansvarar för försäljning/servering ska förvissa sig om att köparen fyllt 18 år. Folköl får inte säljas/serveras till berusade personer eller om det finns misstanke om att drycken kommer att lämnas över till någon annan, s.k. langning.

Samtliga försäljnings och/eller serveringsställen som tillhandahåller folköl, ska enligt alkohollagen inneha ett egenkontrollprogram. Syftet är att skapa goda rutiner vid försäljning/servering och på så vis göra det enklare att följa uppsatta regler. Egenkontrollprogrammet består av ett antal frågeställningar som ska besvaras och sedan skrivas under.

Överträdelser av försäljningsreglerna eller att inte ha ett fungerande egenkontrollprogram kan enligt alkohollagen utgöra grund för varning eller förbud till fortsatt försäljning/servering. Kommunen utför tillsyn angående folkölsförsäljning och tar också ut en årlig fast tillsynsavgift.

Sanktioner vid lagöverträdelser

Det finns två typer av sanktionsmöjligheter i alkohollagen. För det första finns straffrättsliga sanktioner som utförs av polis eller åklagare när ett brott begåtts. Brott mot alkohollagens föreskrifter kan ge böter eller fängelse beroende på överträdelsens karaktär. För det andra finns administrativa sanktioner som kommunen kan besluta om. Dessa åtgärder kan vidtas om det förekommer brister angående alkoholtillståndet som strider mot alkohollagen och som kommunen genom dessa åtgärder kan korrigera. Om sådana brister konstateras finns tre olika sanktionstyper att tillgå:

- Erinran
- Varning
- Återkallelse

Erinran används vid lindriga förseelser. Varning används som påföljd vid förseelser som är allvarliga, fast dock inte så allvarliga att återkallelse är nödvändig. Återkallelse kan komma i fråga vid upprepade överträdelser som inneburit att varning/ar utdelats, men att det inte föranlett förbättring. Återkallelse kan också ske utan att föregående varning om överträdelsen bedöms tillräckligt allvarlig.

Om kommunen efter genomförd tillsyn har funnit brister i tillräcklig omfattning, öppnas ett tillsynsärende. I denna ärendeprocess ges tillståndshavaren möjlighet att besvara kommunens beskrivna överträdelser och föra sin talan om ärendet innan politisk nämnd fattar beslut. Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten. Överklagandet ska vara skriftligt och vara inkommet till kommunen senast tre veckor från den dagen som klagande part fick del av beslutet. Kommunen kontrollerar att överklagandet inkommit i rätt tid och vidarebefordrar därefter handlingen till Förvaltningsrätten.

Kommunen har också ett ansvar att anmäla till Polismyndigheten om överträdelsen är av brottslig karaktär, enligt alkohollagen.

Vidare information

Lämnas av kommunens alkoholhandläggare på telefon 0121-186 75.